

Sfîntirea bisericii din Radna. Vizitație canonică la Șoimoș.

"Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, cercetându-o, nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru agoniseli urâte, ci cu osârdie". I Petru 5, 2.

"Pentru aceea, fraților, mai vărtos nevoiți-vă ca să faceți adevărată chemarea și alegerea voastră, că aceasta făcând nu veți greși niciodată". II Petru 1, 10.

Insufiețit desigur și de aceste îndemnuri sfinte ale marelui apostol Petru, Preasfinția Sa Episcopul nostru Grigorie, par'că nu mai cunoaște pauză, nici alinare în cercetarea și sfîntirea dumnezeștilor lăcașuri.

Dar totuși când, după 2 zile de trudnică muncă, depusă la sfîntirea bisericii din Pecica, l-am văzut plecând a 3 a zi, tot așa de luminat la față, la sfîntirea bisericii din Radna, mi-am zis, cât de asemănător făcea și glăsuia odinioară și sf. apostol Pavel: *"Iar eu prea cu dulceață voi cheltui și mă voi cheltui și pe mine pentru sufletele voastre, măcar că mai mult iubindu-vă pre voi, mai puțin sunt iubit de voi"* II Corinteni 12, 15.

Pe vreme de toamnă dulce și târzie s'a îndeplinit, cu ajutorul lui Dumnezeu, în ziua de 15 Noembrie și târnosirea bisericii din Radna.

Slujba sfîntirii s'a început de Sâmbătă d. m. cu transportarea obiectelor sfinte dela școală, vecernie, litie și priveghiere. Priveghierea se îndeplinește la lumina strălucitoare a becurilor electrice, cari au fost așezate din belșug, cu ocazia reparării, pe iconostas, candelabre și sfeșnice. Cât de frumos înfloresc la această lumină podoabele bogatelor și reușitelor picturi, în cari a fost îmbrăcată casa lui Dumnezeu în cursul celor 2 luni și jumătate de

harnică și pricepută migăleală! În altar servesc P. O. D. protopopul F. Manoilă al Lipovei, Pr. Givulescu al Radnei, împreună cu preoții Doboș din Radna, Debău din Lipova, Chebelev din Șoimoș și păr. prof. de religie N. Tandrău din Arad, ca trimis al P. S. Sale. Cântăreții din strană țin isonul frumos și cu nădejde, iar corul mixt, sub conducerea unui bun măestru, dă răspunsurile impresionant. La slujbă iau parte țărani, intelectuali și multe femei. După doxologie preoții slujitorii însoțesc la amvon pe păr. prof. Tandrău, care răscolește și înduioșează inimile celor prezenți cu explicarea textului din Apocalips 3, 20: *"Iată, eu stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu mine"*.

Indeamnă pe cei prezenți să umble din casă'n casă și să cheme pe toți creștinii din Radna să fie de față la strălucita serbare de mâine. Să nu se lipsească nici un singur suflet de darul Duhului sfânt, pe care-l va împărtăși Preasfinția Sa și zidirii bisericii, dar pe care vrea să-l împărtășească mai ales bisericii celei vii, credincioșilor vrednici, prin jertfa pe care au adus-o la repararea și îmbobirea casei Domnului. Dacă Preasfinția Sa, oricâtă dragoste are față de toți credincioșii săi, nu-l va putea cerceta mâine pe toți, fiecare se poate învrednici, mâine ca și în fiecare zi, de o cinste și mai aleasă, primind la masa sa pe Hristos Domnul, sub chipul unui om sărac și năcăjit, de cari se găsesc atâtea în zilele noastre grele și pline de lipsuri și de suferințe.

După sf. slujbă a privegherii preoții slujitori, bucuroși că și pe cer luminează atâtea candelă-aprinse, trec în casa ospitalieră a P. O. D. protopop al Radnei, unde înțeleapta gospodină Dna Anuța Givulescu le servește un îmbelșugat lăsat de sec.

În ziua următoare (Duminică 15 Nov.) la ora 8 dimineața, preoții de sus, copiii de școală cu învățătorii, intelectuali și popor întimplă la gara din Radna pe Preasfinția Sa, care cu fața radioasă coboară din tren, însoțit de I. P. C. Sa Dr. I. Suci, P. O. D. consilier eparhial M. Păcățian și diaconul Măcinic. Eleva Măndruța Cornea dăruiește P. S. Sale un frumos buchet de crisanteme, primarul comunei binevențează, apoi P. O. D. prot. Givulescu își exprimă deosebita bucurie pentru cinstea ce o face P. S. Sa bisericii și popoului din Radna prin venirea Sa. P. S. Sa mulțumește din inimă tuturor credincioșilor pentru dragostea ce i-o dovedesc.

P. S. Sa este condus la locuința Dlui protopop, iar preoții și credincioșii pleacă la sf. Biserică. După sfințirea apei se pleacă în mare și frumoasă procesiune pentru aducerea P. S. Sale. Incunjurarea bisericii se face la glasul puternic al clopotelor și al treascurilor, apoi casa lui Dumnezeu se tixește de mulțimea credincioșilor din loc și jur. Serviciul divin, pontificat de P. S. Sa, este înălțător și fără greș, se hirotonește și un diacon ca preot, și un abs. de teologie ca citeț, iar corul cântă peste așteptări. Laudă tuturor membrilor și conducătorului, pentru munca îndelungată, de care nu s'au speriat și mai ales pentru frumosul rezultat obținut!

Služba hirotonirii, cu rugăciunile și cântările ei frumoase și cu punerea mâinilor, face o puternică impresie asupra credincioșilor.

La priceastă pâr. protopop Givulescu, cu glas respicat și plin de căldură, rostește următoarea și mult grăitoare dare de seamă despre ostenețele avute și ajutoarele primite:

Preasfințite Părinte,

Ziua de azi se înregistrează, pentru mult timp, ca zi de luminoasă sărbătoare în istoria acestei comune. Pentru noi, cei de astăzi, ea însemnează încoronarea cu succes a eforturilor depuse de ani de zile, pentru împodobirea locașului d-zelesc; însemnează realizarea fericită a dorințelor noastre stăruitoare de a da acestei biserici o formă exterioară deamă de sublimul scop în serviciul cărui este pusă. Pentru aceasta, mare fericire umple sufletele noastre acum, când putem constata cu bucurie, că am dus la un bun sfârșit lucrările de renovare a bisericii noastre și rostim cu smerenie stihirea inoșilor: „Această casă Tatăl o a zidit, această casă Fiul o a întărit, această casă Duhul sfânt o a înalt o a luminat și o a întărit și a sfințit sufletele noastre.” Din adâncul sufletelor noastre mulțumim Părintelui nostru celui ceresc că ne-a învrednicit a ajunge acest mare praznic și-l rugăm cu umilință să fie ochii Lui deschizi

peste biserica aceasta ziua și noaptea, și pururea să auză rugăciunea, cu care să roagă către El robii Lui în locul acesta și să se milostivească spre noi.

P. S. Părinte, față de P. S. Voastră, credincioșii din această comună au un îndoit obligament de grațitudine. Întâi Vă rugăm să primiți expresiunea celor mai călduroase și sincere mulțumiri pentru că, prin intervenția P. S. Voastre, ni s'a acordat din partea județului ajutorul de 50 mil Lei, fără care abia peste 23 ani puteam ajunge în situația fericită de a ne renova biserica.

În al doilea rând Vă mulțumim din tot sufletul nostru pentru dragostea de adevărat părinte, cu care ați grăbit să satisfaceți dorința noastră febrilă, de a târnosi acest sfânt lăcaș al lui Dumnezeu. Rămân pilduitoare cu care alergați, cu vreme și fără vreme, dela un capăt la celalalt al eparhiei de sub arhipăstoria P. S. Voastre, înălțătoarele ierurgii, pe care le săvârșiți, și magistrarele cuvântări, pline de alese învățături, prin cari aruncați sămânța credinței și a moralei, astăzi sunt obiectul admirațiunii obștești.

Vă dorim, P. S. Părinte, ca bunul Dumnezeu să Vă răsplătească cu îmbelșugare această activitate extraordinară, ce o depuneți pentru binele și prosperarea bisericii Lui dreptmăritoare, revărsând asupra P. S. Voastre, cu profuziune, toate darurile Sale cele bogate și să Vă fiină mulți ani cu sănătate, ca să puteți continua și desăvârși munca desinteresată, pentru mărirea numelui Său preacelst și spre biruința bisericii Sale. Întru mulți ani Stăpâne!

Împlinesc o plăcută datorie amintind cu acest prilej pe acei credincioși, cari au contribuit cu darurile lor la renovarea și împodobirea acestei biserici.

La cheltuielile de aproximativ 225 mil Lei a contribuit în primul rând conducerea județului Arad, care, în trei rânduri, ne-a dăruit în total suma de Lei 95 mil. Pentru această faptă nobilă exprim conducerei județului toată grațitudinea noastră. O parte din cheltuielă s'a acoperit din economiile noastre bugetare.

Instalarea luminii electrice s'a făcut în contul celor două jughere de pământ, donate în acest scop de repositatul credincios Todor Tripon. Tot pentru renovare s'a folosit și dania de Lei 40 mil, făcută de repositații Nicolae Juja și soția, precum și cea de Lei 10 mil a repositatului Florița Crisnic u. Vasilescu.

Am mai primit următoarele dăruri:

1. Reunirea femeilor române din Radna și jur:
  - (a) un candelabru . . . . . Lei 8600
  - (b) un covor . . . . . „ 4000
2. Familia dlui Ing. I. Popa un potir . . . . . „ 7000
3. Dnele Anuța Givulescu și Liviu Santo
  - (c) zăveaza dela ușile împărătești . . . . . „ 3000
4. Dl căpitan în pens. Ilie Roman și dna
  - (d) un disc cu cele aparținătoare . . . . . „ 1500
5. Dl. prim medic jud. în pens. Dr. A. Brădean
  - (e) de transformare a unui candelabru . . . . . „ 1300
6. Dna Hort. Dr. Vălean

- (f) o periniță pentru ingenuchere . . . „ 1000
 7. Ioan Moisa Impegat c. f. r. în numerar . . . „ 500
 8. Ion Molescu și soția . . . . . „ 100

Tuturor acestor marinoși donatori bunul Dumnezeu să le răsplătească dragostea lor pentru sf. biserică, dăruindu-le multă sănătate și fericire.

Răspunde Preasfinția Sa cu o admirabilă predică, prin care înalță și cutremură inimile tuturor credincioșilor. Palidul rezumat al acestei opere de oratorie ar fi cam acesta:

Multă plăcere simte omul, când cetește o carte frumoasă. Dar această plăcere nici pe departe nu se poate asemăna cu bucuria, pe care-o simte un creștin, care la parte cu sufletul la sfințirea unei case alui Dumnezeu. Slujbele și rugăciunile, care se îndeplinesc aici, îl procură fieceștii clipe neuitate. Oamenii de azi și cei din trecut, pentru toate nevoile lor lumești, au căutat și caută încă sfaturi și îndrumări la cei mai învățați și înțelepți dintre ei. În nevoile sufletești însă cea mai bună și înțeleaptă îndrumătoare este sf. noastră biserică strămoșească, care posedă tezaurul, pururea același și neschimbat, al învățăturilor sfinte și de Dumnezeu descoperite. Conducătorii acestei sf. Biserici își au puterea lor de îndrumători ai creștinilor dela însuși Fiul lui Dumnezeu, Care numai lor le-a zis: „Mergând învățați toate neamurile...”

Câtă durere sufletească și scârbă te cuprinde, când vezi prin unele din satele noastre românești niște case, asemănătoare cu sinagogele jidovești, dar care-și zic case de rugăciune! Ele însă, neavând crucea pe fața lor, sunt case de desbinare între fiii acelui neam și propagatoare de ură și dispreț față de frații lor! Cum sug omizile din puterea și seva pomilor, așa sug și rod și aceste case, cu cei din ele, puterea bisericii noastre strămoșești, fără să dea în schimb, nici ei, cași omizile, nimic bun, decât vrajba și ură între frați! *Cu ce drept se numesc cei ce cercetează aceste case pocăiți, când în sf. Scriptură, pe care ei se laudă că o cinstesc, nu se găsește nicăieri această numire?* Sf. apostol Pavel se numește cel dintâi între păcătoși, iar sf. apostol Iacob se numește sluga Domnului. Dacă deci acești 2 luceferi ai creștinismului se cred în drept să-și dea numiri așa de smerite și modeste, numai o mândrie oarbă și prostească îi poate îndemna pe acești oameni să-și zică pocăiți și aleși și se caute separare de frații lor de același neam.

Făcând să se cutremure sufletele tuturor credincioșilor din biserică, Preasfinția Sa cetește sfaturile și rugăciunile unei mame, află-

toare pe patul de moarte, către fiul ei, care a părăsit biserică ceea atât de mult iubită de mama lui, pentru a se pierde între lupii îmbrăcați în piele de oaie. Și rugăciunea cea fierbinte a mamei nici nu i-a mai lăsat odihnă fiului rătăcit, până nu s'a întors iarăși în sânul bisericii sale strămoșești.

Preasfinția Sa apoi cu lacrimi în ochi îndeamnă pe credincioși să se poarte în toate zilele vieții lor cu atâta dragoste față de biserică românească cu câtă bucurie și evlavie a primit și Preasfinția Sa mai în săptămânile trecute câteva flori, aduse de un bun creștin din țara Făgărașului de pe mormântul mamei P. S. Sale.

Toate inimile au fost înduioșate de această preafrumoasă și delicată pildă și din ochii tuturor curgeau lacrimi fără încetare.

La sfârșit Preasfinția Sa laudă râvna poporului din Radna și mai ales a vrednicului lor conducător păr. prot. Givulescu, pe care-l prețuiește mult, ca pe unul dintre cei mai de seamă sfetnici ai episcopiei Aradului.

Preasfinția Sa a fost viu felicitat și de întreg poporul prin strigăte de „Să trăiască!” și după slujbă de toți intelectualii pentru admirabila și înălțătoarea cuvântare, ținută cu atâta avânt și rostită cu glasul de cristal al Preasfinției Sale.

Dacă'ar fi să întrebuițăm o laudă în graiul sfintei Scripturi, într'adevăr se'mplinesc vorbele sf. ap. Pavel din epistola către Coloseni c. 4 v. 6.: *„Cuvântul vostru totdeauna să fie cu har, dres cu sare, ca să știți cum se cade vouă a răspunde fiecăruia”*.

La ieșirea din sf. biserică constatăm cu surprindere că alături de credincioși și norii au început să picure lacrimi, cari apoi după masă ajung să fie tot mai îmbelșugate. În casa Dnui protopop, iscusita gospodină Dna Givulescu ne servește admirabile mâncări de post, prețuite mult și de intelectualii invitați.

Hrana și odihna trupului însă trebuie să fie repede isprăvită, căci la ora 3 d. m. Preasfinția Sa, cu toată jalea norilor, pleacă în vizitație canonică la Șoimoșul apropiat. Este însoțit de I. P. C. Sa arhimandritul Suciu, păr. consilier Păcățian, păr. prot. Givulescu, diaconul Măcinic și Dl primpretor al plasei Radna. În biserică din Șoimoș întreg poporul așteaptă cu nerăbdare și cu multă bucurie. Se oficiază vecernia, după care Preasfinția Sa cetește în genunchi frumoasa rugăciune de binecuvântare, apoi părintele Chebelevu emoționat vorbește următoarea dare de seamă despre starea bisericii și a parohiei.

Prea Sfințite Părinte Episcop!

Cu dor am dorit, ca să veniți la noi și lată, că azi bunul Dumnezeu ne-a învrednicit de a ne bucura de fericirea, văzându-vă față către față în acest sf. locaș de închinare, care încă n'a avut ocazie să fie primit între zidurile sale vre-un arhieru.

Exprimându-mi această bucurie, în numele păstorilor mei, vă zic: Bine ați venit la noi!

După cele anticipate vă rog P. S. Părinte binevoit! a-mi da voie să amintesc, că înființarea parohiei noastre se pierde în trecutul necunoscut. Iar sf. noastră biserică n'a fost tot pe acest loc așezată, ci cu mult îndărăt pe vale, unde azi nu mai este sat, ci numai niște rămășițe de ziduri și crucea de piatră, despre cari tradiția spune că sunt rămășițe din ruinele bisericii celei vechi.

După cum apoi timpurile s'au mai liniștit și poporul a început a se îndeletnici cu agricultura, s'a apropiat tot mai încoace către drum, unde iar pe vale și-au zidit o nouă biserică, — unde azi este cimitir, — care a stat până la 1792, la care dată apoi s'a zidit această biserică pe care o avem azi.

Între slujitorii acestei sfinte biserici a fost și un mucenic al credinței noastre străbune, preotul Zamfir Popovici, care în a. 1848, după terminarea unui serviciu dela o înmormântare, a fost prins de soldații lui Kosuth și ucis mișelește, numai pentru că a fost preot român, fără să fi avut altă vină. Credincioșii și rudele sale l-au înmormântat în grădină, unde azi se află școala noastră, care pe acele vremuri era proprietatea acelui mucenic, slujitor la altarul Domnului.

De atunci și până în a. 1903 stările în biserică au fost normale, viața bisericăască desfășurându-se în liniște. Din a. 1903, când s'a ivit primul baptist în parohie, oamenii au început a se răci și a se clătina în credință, mai apoi acel flagel a produs și mai produce încă și azi desbinări în familii și în comună, dar fără rezultatul dorit de acești eretici.

Numărul total al cred. noștri este azi 1368 suflete. Sectarii sunt 94, dintre cari jumătate sunt baptiști, iar jumătate pentecostaliști. Acești din urmă, prin luna Aprilie a. c., au trecut cu toții dela baptiști la „Aconfesionali”. Convingerea și credința lor este fățarnică, pentru că cea mai mare parte dintre ei au părăsit biserică din interese materiale, alții din interese familiare, iar alții siliți ori de copii ori de părinții lor.

Anual sunt în parohie 20—30 nașteri și tot cam atâtea cazuri de moarte, așa că sporul anual e de 2—5 suflete, luând în considerare și faptul că sunt multe familii fără nici un copil.

Perechi cununate sunt în parohie 468, iar necununate 42 perechi, dintre cari 20 concubini iar 22 numai cu contract civil.

Cu toate uneltrile sectarilor, biserică este cercetată destul de bine, luând în considerare, că oamenii partea cea mai mare a anului o petrece în Pustă, la

depărtare de 35 km. de comună, la lucrul câmpului, iar o parte din ei o petrec împrăștiați prin toate părțile țării, lucrând la păduri, venind acasă numai în preajma sărbătorilor mari, când toți își țin de datorie a le petrece în mijlocul familiei lor. Din aceste considerațiuni starea materială a locuitorilor este bună, ocaziune de lucru încă este. Oamenii sunt cruțători și nu sunt vițioși. Iar în comună avem numai o cârciumă, care nu este cercetată de nimenea.

Starea materială a bisericii noastre încă este bună, având 32 jugh. pământ propriu și cu toate că în a. 1923 am reparat biserică, azi dispune în numerar de cca. 250.000 Lei, așa că în scurtă vreme vom putea face nouă reparare și înfrumusețare a sf. lui locaș d'zelesc ca să fie mai atrăgător, ca apoi cu mai multă râvnă să putem conlucra pentru zidirea sufletească. Avem apoi în administrarea bisericii mai multe fundațiuni de interes local și avem și un fond al milnelor, din carele anual se dau ajutoare posibile nevoiașilor din parohie.

În cele culturale biserică și școala lucrează mână în mână. Instrucția religioasă se face regulat, dându-ne silița ca cele învățate să fie puse în aplicare. Copiii cercetează biserică regulat, citind apostolul și dând răspunsurile la sf. liturghie și la vecernie, atunci când nu cântă corul bărbătesc, compus din bărbaiți mai tineri ai parohiei noastre.

Corporațiunile parohiale ne dau mână de ajutor întru împlinirea datorințelor noastre pastorale, dimpreună cu comitetul misionar, care, din când în când și după împrejurări, țin ședințe, unde din partea noastră li-se dau cunoștințe întru a se ști apăra față de atacurile ereticilor.

După toate aceste Vă mulțumesc P. S. în numele parohienilor mei, pentru deosebita cinste de care ați binevoit a ne învrednici, coborând în mijlocul nostru, rugându-vă de părinteasca și arhierasca binecuvântare, dorindu-vă din adâncul inimii: întru mulți ani, stăpâne!

Preasfinția Sa cu glas pătrunzător amintește părinților de datoria sfântă de a da copiilor lor o creștere bună, creștinească și românească, iar copiilor le pune la inimă a cincea poruncă dumnezească. Fiecare cuvânt al Preasfinției Sale este sorbit cu nesaț de bunul popor al Șimoșului, care nu va uita nici odată pe vrednicul păstor, care l-a cercetat cu atâta dragoste.

Cât de bine se potrivește și aici constatarea făcută în zilele trecute în Telegraful Român dela Sibiu:

„O zi de coborâre a unui arhieru în mijlocul poporul însemnează o zi de semănare, o zi de aprindere a unei flăcări puternice, care încălzește și luminează zeci de ani, atât poporul, cât și pe preotul lui.

De aceea binecuvântăm toate prilejurile

carl coboară peste viața satelor această binefacere. De aceea binecuvântăm prilejul sfințirii unei biserici, care este și un prilej de sfințire a satului".

Correspondent.

Parastas pentru Mitropolitul Șaguna.

Luni, în 30 Nov. a. c., fiind ziua sf. Andrei, Românii din Ardeal au înălțat rugăciuni la tronul ceresc, pentru sufletul marelui Mitropolit și bărbat de stat, care a fost Andrei Șaguna. Precum trec vremurile, uriașa personalitate a Mitropolitului Șaguna, o evidențiază tot mai pronunțat în sufletele noastre. Căci în vremurile furtunoase din 1848 până la moartea sa, întâmplată la 1872, a dominat și condus toate acțiunile politice, religioase, culturale și economice, ale Românilor din Ardeal. La 11 ore, s'a oficiat, în catedrala din Arad, obicinuitul parastas, pontificând Arhim. Dr. I. Suciu, asistat de preoțimea din Arad. — Răspunsurile funebre le-a cântat corul teologilor.

După parastas, studenții Academiei teologice au aranjat, în sala festivă a Seminarului, o serbare comemorativă, la care au participat membrii Consiliului eparhial și corpul profesoral.

S'a executat următorul program:

1. „La mormântul marelui Andrei", cor.
2. Despre Șaguna a vorbit Dl. S. Terniceanu președintele Societății, reliefând două momente mai însemnate din activitatea lui Șaguna și anume: rolul pe care l-a jucat în mișcarea din 1848 și reînființarea mitropoliei ardelenene.
3. „Baladă, de Porumbescu", solo de vioară, executat de Dl. L. Tulcan, anul IV.
4. „Lui Christ", versuri de Nenițeanu, declamate de Dl. Gr. Vancu, anul IV.
5. „Ție", cor.

Corul a fost condus de L. Tulcan, anul IV.

La sfârșitul ședinței Dl. prof. Dr. N. Popoviciu Prea Cucerniciei Sale M. Păcășlan, mulțumește în calitate de delegat al Prea S. Sale, în numele Academiei teologice, regretând că Prea S. Sa n'a putut lua parte la această comemorare, fiind chemat în altă parte de interesele eparhiei. Dl. N. Popoviciu evidențiază 2 dintre calitățile, care au caracterizat pe Mitropolitul Andrei Șaguna, anume: munca gigantică și asiduă, pe care a dus-o în viața și modestia de care a fost caracterizat.

Iar de încheiere îndeamnă pe studenți să urmeze aceste 2 calități, căci numai astfel vor putea fi folositori bisericii și neamului, din care fac parte.

Comemorarea lui Ioan Popovici-Desseanu.

Duminecă în 22 Nov. a. c. împlinindu-se un veac dela nașterea marelui biserican și însuflețit român Ioan Popovici-Desseanu, s'a organizat o serbare în amintirea lui, organizată de Ateneul Popular din Arad.

La orele 11 s'a oficiat, în biserica catedrală, de către preoțimea parohială, un parastas pios, la care au participat ficele răposatului I. Popovici-Desseanu: Dna Dr. Ciuhandu și Dna Gașpar, apoi dnii Ciuhandu, I. Gașpar și familia lor.

La fine părintele C. Turic, într'o scurtă cuvântare, a scos în relief personalitatea lui I. Popovici-Desseanu, arătând activitatea lui pe toate terenele vieții românești. După sf. liturghie, asistența a făcut un mic pelerinaj la mormântul lui I. P.-Desseanu, unde s'a rostit o rugăciune pentru odihna sufletului său.

Iar după masă s'a făcut adevărata comemorare la Palatul Cultural. Înaintea unui public numeros a pășit pe tribună d. I. Popescu, judecător la Tribunalul din Arad, și într'o cuvântare plină de avânt a adus ca exemplu generației de azi pe bărbatul luptător pentru cauza națională, sub opresiunea ungurească, care a fost altruistul I. Popovici-Desseanu, care n'a cunoscut nici obstacole, nici frică, când a trebuit să pretindă dreptate și drepturi la cultură și pentru poporul român din Ardeal.

Iar d. profesor E. Găvănescu într'o lucrare bine studiată ne-a arătat pe Popovici-Desseanu sub aspectele multiple ale activității sale, ca om politic, ca iubitor de biserică și școală și însuflețit pentru înaintarea economică a neamului nostru.

Ca membru în toate corporațiile noastre bisericesti, până sus la Congresul național-bisericesc, a dezvoltat o activitate laborioasă, încât Românii din părțile Aradului, Banat și Bihor, îl priveau ca pe conducătorul și înflăcătorul tuturor treburilor obștești din părțile acestea.

Biserica noastră din eparhia Aradului, al cărei conducător fruntaș a fost Popovici-Desseanu, își închină steagul cu pietate și plină de mândrie, în amintirea lui, și-i prezintă activitatea lui, — plină de rezultate frumoase, — lumii de azi, ca pildă și exemplu vrednic de urmat.

Hristoase, ne îndreaptă!

*Ispita și păcatul
Cuprins au pe tot natul
Și-au pus sub stăpânire
Intreaga noastră fire.*

*De lacrimi și suspine
Sunt inimile pline,
Căința cea amară
Ne arde ca o pară.*

*Hristoase, ne îndreaptă,
Credința ne-o deșteaptă,
Iar peste noi coboare
Aripi ocrotitoare.*

*Din noaptea de păcate,
Iubire și dreptate
Ne dă, drept călăuze,
Și cumpătul pe buze.*

*Ascultă-ne durerea,
Trimite mângâierea
Și-al Tău dar peste noi,
Că-i „ceasul de apoi“.*

Tie Flaviu.

Cum lucrează Biserica unită la ideea unirii cu Biserica ortodoxă-română?

La timpul său, a fost semnalată de mai multe reviste și ziare propunerea P. S. Episcop Dr. Iuliu Hossu al Gherlei, făcută în senatul țării, de a se întruni chiriarhii rom. ort. și uniți într'un sinod și de a discuta modalitatea unirii a celor două Biserici „fără învingători și învinși; fără alt învingător decât numai Hristos și învățăturile sale“.

Revista Sf. Sinod nr. de pe Septembrie a. c., prin scrisul P. S. Arhiepiscop Veniamin Bărlădeanu, se întreabă în fața acestei propuneri: „Se simte măcar o adiere a zefirului căldicel care re-deșteaptă simțirile spre o viață nouă, sau se împlinesc cuvintele psalmistului: Mulțumesc vouă, Domnule, că toate cuvintele tale sunt împlinite — de lemn, dar acele sunt săgeți? În adevăr cuvintele, deși sunt mărunte, faptele le desmint și le amăresc și de zi. Ziarul „Curentul“ nr. de Joi 12 Noiembrie a. c. în art. „O biserică de pripas“, comentează faptul care a îndemnat pe credincioșii unei comune din Maramureș să înainteze o întâmplare l. P. S. Patriarh și anume, acela că au instalat o capelă într-o cameră a unei școli primare și după ce trei ani

primitiva biserică a fost tolerată, a fost desființată „prin donquixoteasca ofensivă a primarului, notarului și a unui preot de confesiuni diferite“. „Este destul“ zice ziarul „să constatăm numai, după concluziile procurorului care a făcut ancheta, că distrugătorii sunt de alte confesiuni, și că persecuția ortodoxilor în unele comune din Maramureș a luat proporțiile unei practice curente susținută de autorități“.

Și iată că în vreme ce se întâmplă acestea, în locul lui Sava Brancovici, uniții își înfiripează o capelă în casa unui evreu, fără ca să-l supere cineva. Deși câștigul nu e mare — căci credincioșii au observat deja că tot idealismul chestiunii se reduce în a procopsi pe unul ce a părăsit ortodoxismul ca apoi, acesta, la rândul lui să fie folosit ca și nadă,— totuși faptul denotă, că tot ce s'a vorbit în ultimul timp din partea bisericii unite în favorul netezirii asperităților dintre Biserica ort. și unită, s'a vorbit din vârful limbii.

De aceea, dacă nu ne putem călca pe inimile dârze, cel puțin să nu facem încercuni uniți în hotărul altora. Nu ne favorizează vremurile. Țări binecredincioase ca Rusia și Spania se prăbușesc. La noi, deasemenea, curentele distructive și sectanții lucrează în direcțiunea aceasta și nu se întreabă că din ce confesiune își recrutează adeptii. Faptul însă că, confesiunile ort. rom. și gr.-cat. se pândesc și se mână între ele, nu li-e lucru indiferent. Le face lucrul lor pe jumătate.

Pr. G. Perva
preot în Gurba.

Aniversarea unirii Ardealului.

În ziua de 1 Decembrie a. c. am sărbătorit momentul istoric, când în 1 Dec. 1918, Adunarea Națională de la Alba Iulia, exprimând voința liberă a poporului Român din Ardeal, Crișana, Banat și Maramureș, a hotărât și proclamat unirea sa pentru totdeauna cu regatul liber al României.

În catedrala din Arad s'a oficiat, la orele 11, o slujbă de mulțumire către Dumnezeu, că a ocrotit poporul român sub domnia înțeleaptă a M. Sale Regelui Carol al II-lea. A pontificat părintele revizor eparhial I. Georgea, asistat de mai mulți protopopi și preoți.

Au participat membri Consiliului eparhial, autoritățile militare, civile, școlare și cele publice. După masă a fost sărbătorită aceasta zi printr'un bogat program la Palatul Cultural. Muzica militară a cântat mai multe arii naționale.

Profesorul Voștinar a citit lucrarea sa despre însemnătatea zilei. Elevii clasei a VII-a a liceului Elena Ghiba Birta, au executat frumoase exerciții de gimnastică.

Asemenea s'a produs bine corul elevilor de la Școala Normală de fete, conduse de profesoara Lepa.

Misiune religioasă în Arad-Grădiște.

În Duminica din 29 Noembrie a. c. Înalt Prea Cuvioșla Sa Păr. Arhimandrit Pollicarp Morușca, egumenul Sf. Mănăstiri H.-Bodrog, a binevoit a ne onora cu înalta-l prezență, săvârșind sf. Liturgie în sobor, asistat de C. Sa Păr. Cornel Mureșan și Păr. diacon Constantin Conclă.

După sfârșitul Sf. Liturghii, în fața mulțimei de credincioși, I. P. C. Sa predică despre porunca a 9 din Decalog: „Să nu mărturisești măturile mincinoasă asupra aproapelui tău”.

„...E una din poruncile cele zece cu autoritate dumnezească, cari au refăcut sufletește un popor ce dibura în căutarea divinității 400 de ani, făcându-l popor ales.

...E una din poruncile ce leagă începutul cu sfârșitul lumii, având aceeași putere de refacere sufletească, menținând între oameni *dreptatea*, ca regulator divin în societate.

„Hristos Domnul nostru a desăvârșit porunca aceasta: „Eu zic vouă: să nu te juri nici de cum... ci fie cuvântul vostru: așa, așa; nu, nu; — totuș până când omenimea va ajunge la aceasta treaptă de desăvârșirei ca, cuvântul *da* sau *nu* să albă garanță suficientă, — *Biserica admite jurământul conștient: aducerea lui Dumnezeu ca martor la spusele noastre.* Lucru greu, lucru mare! Biserica oprește jurământul fals... „blăstemul, care iese peste fața a tot pământul, este a lotului și a celui ce jură strâmb...”

Înalt Prea Cuv. Sa aduce exemple reale de pedeapsă dumnezească imediată acelor ce au cutezat să jure strâmb în judecată față de semenii lor.

De asemenea gravitate ca jurământul strâmb sunt *clevețurile* aduse unor altora. „...limba omului este căderea lui” (Sirah 5, 15). „Val sufletului lor, că au sfătuit fapt rău” (Isaia 3, 8). Limba este foc care aprinde... plină de otravă aducătoare de moarte” „...Cu dânsa binecuvântăm pe D-zeu și cu dânsa blăstămăm pe oameni” (Iacob 3, 9). Oprește-ți limba ta dela rău, și buzele tale ca să nu grăiască viclesug... „Mulți au pierit de ascuțișul sabiei, *ci nu ca cel ce au căzut de limbă...*” Când lauzi calitățile culva, este destul cuvântul „*dar*” spus mai legănat ca să-i întuneci întreaga lui valoare.

Înalt Prea Cuvioșla Sa își încheie impozanta predică cu cuvintele Psalmistului: „Pune, Doamne, pază gurii mele și ușă de îngrădire împrejurul buzelor mele”.

Credincioșii din Grădiște păstrează Înalt Prea Cuv. Sale cele mai nobile sentimente de recunoștință, pentru deosebita cinste cu care ne-a onorat, rugând pe Bunul Dumnezeu să îi ajute în deplină fericire să lucreze cu prisosință în Via Domnului.

Dela Grădiște, Înalt Prea Cuvioșla Sa a plecat în parohia Arad-Șega pentru a semăna sămânța lui Hristos Domnul nostru. Pr. C. M.

Conferințe religioase.

Cu binecuvântarea și sub înaltul patronaj al Prea Sfințiel Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Comșa, Secția Arad a asociației Clerului A. Șaguna în lunile Ianuarie și Februarie ale anului 1932 dorește să țină conferințe religioase la Palatul Cultural din Arad.

Titlul conferințelor este:

1. Este creștinismul o forță de viață?
2. Ce rol a jucat Nașterea lui Hristos în istoria lumii?
3. Importanța culturală și educativă a teatrului religios.
4. Biserica ca problemă socială.
5. Cum s'au complectat eroii naționali și muce-nicii bisericii în lupta pentru izbânda idealului național.
6. Rolul femeii în educația practică și religioasă a tineretului.
7. Ce merite are școala confesională în pregătirea unității naționale.
8. Unitatea sufletească a neamului prin credință.

Numele conferințarilor și data conferințelor se vor publica la timp.

Deoarece conferințele vor fi încadrate cu cântări, declamațiuni și piese religioase, rugăm și pe această cale frații preoții și pe părinții catheți ai școalelor secundare și primare din Arad să binevoiască a pregăti pe elevi și eleve din bună vreme cu cântări, declamațiuni și piese religioase.

Rugăm pe frații preoți din jurul Aradului, cari au bune societăți de ale Sf. Gheorghe, să ne ajute și să ne onoreze cu producții religioase de ale tineretului pe care îl conduc.

Cu tot respectul rugăm și Societatea Femeilor ort. rom. din Arad să binevoiască a ne sprijini în ni-zuința ce o avem de a face să grăiască și sf. bis-e-rica în timpurile acestea atât de însemnate pentru în-chegarea sufletească a neamului nostru.

Deasemenea ne adresăm cu cererea de a ne da tot concursul și societățile corale din Arad.

Arad, 15 Noembrie 1931.

Pentru comitetul Secției Arad al Asoc. Clerului A. Șaguna

Dr. Ștefan Clorotanu
președinte.

Silviu Bichiceanu
secretar

INFORMAȚIUNI.

Cerc religios în Ghiroda. Duminică în 22 XI. — cu prilejul alegerii de preot, — în parohia Ghiroda s'a ținut cerc religios. Sf. Liturghie a fost săvârșită de protolereul tractual Dr. Patrachie Țiucra, asistat de preoții Virgil Popovici și Filip Doboș. A predicat păr. protolereu Dr. Țiucra despre: *Post și curățenia sufleteului.* După amiază au vorbit poporului păr. V. Popovici despre: *Primejdia alcoolismului*, iar păr. Doboș despre *Cultul Măicii Domnului.*

Misiuni religioase în școli. Cu prilejul împărțirii elevilor dela liceul Carmen Sylva pâr. profesor Ioan Imbroane a aranjat, — cu concursul preoților M. Sora și Tr. Columbus, — misiuni religioase, cu program împărțit pe patru zile înnoirea este binevenită și se impune spre a fi urmată și imitată.

Conferințe religioase în parohia Timișoara-Fabrică. Dintr'o necesitate sufletească s'a introdus, încă înainte cu patu ani, un bun obicei în parohia Timișoara-Fabrică, ca în timpul posturilor mari să se aranjeze în toate Duminicile, după vecernie, conferințe religioase culturale, încadrate de mici serbări școlare.

În anii acesta ciclul de conferințe din postul Crăciunului s'a inaugurat în prima Duminică din post (15. XI). A conferențiat cu multă competență despre *Structura sufletească a copilului* dl revizor școlar Ludovic Cioban. Elevii Școlii Normale, — constituiți în „Societatea Sf. Gherghhe“, încă au contribuit la succesul serbării prin reușite cântări corale și declamări.

Trebuie să accentuăm că biserica își are un larg și sincer colaborator în Școala primară din loc în aranjarea acestor serbări.

În Duminica a doua a vorbit Dl. Dr. Aurel Cosma, despre: *O călătorie în Italia.* A fost ascultat cu multă atenție.

În Duminica a treia a vorbit, despre: *Vederi din țară.* O interesantă și foarte instructivă expunere a unei excursii prin Munții Apuseni. Același prețios concurs din partea școlii. *Tie Flaviu*

Bibliografie.

În editura Librăriei Diecezane din Arad, a apărut și se vinde: „*Carte de Rugăciuni și Cântări Bisericești*“ de Trifon Lugojan, profesor de cântări bisericești din Arad. Prețul 30 Lei.

Este o carte de 305 pagini, așa de necesară pentru preoți, cantori bisericești și ori cari creștini. Preoții vor face un bine și vor promova educația în parohiile lor, dacă vor da aceste cărți de mare folos în mâinile școlariilor.

Cartea domnului Lugojan suplineste, în cele mai multe cazuri, molitvelnicul, octoihul, liturghierul și alte cărți bisericești. Cu ajutorul ei se pot săvârși orice slujbe afară de sf. botez și maslu.

În loc de prefață, are o scurtă tălmăcire a slujbelor, cântărilor și diferiților termeni obișnuiți în limbajul bisericesc.

Capriusul este următorul: Pagina.
În loc de prefață, tălmăcirea terminilor bisericești 3—8

I. Rânduielele liturgice.

1. Rânduiala Vecerniei	9
2. Rânduiala Utreniei	17
3. Rânduiala Liturghiei	38
4. Te-Deum, la sărbători naționale	226
5. Rugăciunea de mulțumire	234
6. Chiemarea Duhului Sfânt	237
7. Sfințirea apei — cea mică	245
8. La cununie	250
9. Însmormântarea mirenilor	256
10. Însmormântarea pruncilor	278
11. Însmormântarea în săptămâna luminată	281
12. Parastasul	280

II. Cele opt glasuri în zi de Duminică 57—89
Svetilnele învierii și Stihirile Evangheliilor 90—99

III. Sărbătorile Domnești.

Nașterea Domnului, 115; — Tăierea împrejur, 122; — Botezul Domnului, 124; — Întîmpinarea Domnului, 129; — Duminicile Triodului, 136; — Duminica Florilor, 144; — Joia patimilor, 147; — Vinerea patimilor, 148; — Sămbăta patimilor, 156; — Duminica Paștilor, 166; — Duminicile după Paști, 180; — Înălțarea Domnului, 183; — Rusalțiile, 185 — Duminica tuturor Sfinților, 189; — Schimbarea la față, 198; — Înălțarea Sfintei Cruci, 102.

Tocmai fiindcă cartea aceasta este atât de bine venită, și are format, că se poate purta în buzunar, o recomandăm cu toată căldura.

Nr. 7031/1931

Comunicat.

În conformitate cu adresa Onor. Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor Nr. 189 492/16.497 din 27 Noembrie a. c. îndatorăm pe Cucernicii preoți, să lămurească locuitorilor necesitatea plății la timp a impozitelor, întrucât s'a constatat, că în unele părți persoane necunoscute propagă printre locuitorii neplata impozitelor. Ori aceasta propagandă este vătămătoare intereselor Statului.

Arad, 30 Noembrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 6606/1931.

Comunicat.

Vener. Consiliu Central Bisericesc, cu Nr. 7622/931, ne-a trimis, spre publicare în buletinul eparhial, adresa Ministerului armatei, Direcția recrutării Nr. 26845/931, în sensul căreia nu se mai acordă amânări excepționale pentru limită de vârstă studenților de teologie, cari au fost dispensați condițional și nu s'au preoțit la timp, întrucât aceste amânări nu sunt prevăzute în vechea cât și în noua lege de recrutare și cum acordarea lor crează precedente în contrazicere cu aceste legi.

Ceeace prin aceasta aducem la cunoștință celor interesați, spre conformare.

Consiliul Eparhial Ort. Rom.

Arad.

Redactor responsabil: SIMION STANA.